

Capitulum primi libri.

vsq; ad infimos bubulcos. necnō ad rustica nos homines. Hijs igitur pro quadam prefatione intro ductis: accedendum est ad rem ipsam. In duos igitur libellos ut premisim⁹ h liber diuiditur. in quibus discutiuntur et examinatur materie infra scripte ut in tabula sequenti apcius declaratur.

De materijs pertractādis in primo libro. a de tabula capituloꝝ eius.

Primus liber agit de cūdis statibus a exercitijs huc viuēdi modis tpalib⁹. incipiens a cesarea ptāte a regali dignitate: que culmē habet omniū tpaliū statuū vsq; ad bubulcos: ac infimas artes exercētes. In quo discutiuntur a examinatur cōmoda a incōmoda: dulcia a amara: fauoēs a laboēs. solacia a miserie: facilitates a difficultates: p̄spera a aduersa: q̄tūdines a picula vniū cuiusq; status. a vite hui⁹ tpalis seu forme viuēdi in hoc seculo.

Capitulū primū de p̄mo ac sublimiori statu tpali vici; impiali a regalizac alioꝝ principiū. a de hui⁹ status culmē a excellētiā: ac de ill⁹ felicitate a p̄speritate: necnon de ei⁹ cōmoditatib⁹: p̄rogatiuis: laudib⁹; a p̄conijs.

Capla.

Ca. secūd de infelicitate status Impialis et regalis et plurimis curis. oneribus. miseris. calamitatibus. atque incommodis istius status et que reges et principes comitantur. et tādē de Innuēris piculis pncipantiū.

Ca. tertiū de alio vinēdi mō in hoc seculo. videlicet de exercitio et vita curialiū. et eorū qui principū fauores et officia sequuntur. et de laudibus et cōmendacōne huius status.

Ca. quartū de laboribus. oneribus. et incommodis ac picul status et vite curialiū et fauores. curias. seu officia principū sequētū. In quo caplo et in tribus rubricellis sequētibz specialitē agit de septem vitis que officiales Regū et curiales comitantur. Agit etiā de calamitatibus pcuratorū regū. et alia officia exercentū. et an in curiis regū acquirat verus honor.

Ca. quintū de nobilitate generis scientie et morū et quid sit et quō ortū habuit. et an a Regū sola volūtate et concessione acq̄ratur.

Ca. sextū de multiplici nobilitate. et an sola gnis nobilitas in deferēdis hōribz pferat stre mutati. a scientie. vel v̄tuti hōis ignobil gne.

Ca. septimū de laudibus. pconiis. et cōmendacōne nobilitatis gnis. et de illi v̄tutibus et utilitate.

Ca. viij. de v̄itate nobilitatis hūane et de eius vitis et nobiliū excessibus. et de falsa noiciōe

nobilitatis. et de illius incommodis: laboribus
et periculis.

¶ Cap. l. m. nonū de armata militia et exerci-
tio armorum et de laudibus et commendatione
huius exercitii. et an vacantes armis: sint ari-
ciues et partes ciuitatis.

¶ Ca. p. de laboribus et oneribus atque incom-
modis vite militaris ac exercitii armorum. et de pe-
riculis huius status. et de causis quibus hoc ex-
ercitium disuadetur.

¶ Ca. xi. de vita et statu iugali in sancto et im-
maculato matrimonio. et de utilitate: laudibus
et prerogatiuis vite iugalis super alia viuē-
di genera.

¶ Ca. xij. de oneribus et incommodis et labori-
bus plurimis vite iugalis. et de causis pro-
pter quas non expedit uxorem ducere.

¶ Ca. xij. de magistratu iudicum et de officio
et munere iudicandi populos: et presidendi ci-
uitatibus et de laudibus huiusmodi officiorum
et commendatione talis exercitii.

¶ Ca. xiiij. de oneribus et laboribus et incom-
modis prefecture: et iudicature: et presidentie i-
populis. et de periculis huiusmodi exercitii.

¶ Ca. xv. de exercitio et officio consulum: et re-
atorum urbium et promiciarum. et de periculis hu-
ius status.

Capitula

- C**a. xvi. de laboribus, oneribus, et incommodis consulū
et rōnū vrbū et pūitāz et de picul hui⁹ stat⁹
- C**a. xvij. de alio exercitio et viuēdi gñe i hoc
seculo. vīez de aduocādi et patrocīnādi officō
in iudicō et de laudib⁹ hui⁹ sciētifici et artificō
si exercitij et de vtilitatib⁹ ex illo pueniētib⁹
et quō supplet nature defectus.
- C**a. xviii. de incommodis, oneribus, et laboribus
exercitij aduocacōis in caus⁹ et iudicij et de
picul hui⁹ stat⁹ et modis viuēdi et de dānis q̄
ex illo veniūt reipu. et quō litigia nutriunt ex
aduocatorū copia. et quō hūana iusticia pōt
impleri in iure naturali.
- C**a. xix. de alia viuēdi arte vīez de nōrēs et
tabellioib⁹ et scribis. et de hui⁹ artis laudib⁹ et
vtilitate et commendacōne ac necessitate
- C**a. xx. de miseris, calaita, ac labo. et picul nō
rioz tabellionū. et de illoz fraudib⁹ et dolis.
- C**a. xxi. de exercitio agcultuē. et de laudib⁹ et
omēdacōe hui⁹ natūalis et innocētissimi exer
citij. et de vtilitatib⁹ generi hūano ex illa pue
mentibus et quomō deo acceptum est.
- C**a. xxij. de incommodis, oneribus, difficultatib⁹ et
laborib⁹ agcultuē et de aculeis et miseris hui⁹
stat⁹ et narrat pluā de hoc viuēdi gñe cū ei⁹
solicitudines et anxietates. et quō ēpuḡt p̄dais i
genēs agcultē ipa et q̄les debēt eē agcultōēs

Primi libri.

Ca. xxiij. de diuersis alijs modis et artibus viuendi in hoc seculo: et presertim de artibus mechanicis in genere et utilitate eay. Et q̄t sunt artes mechanicę. et qualite eay exercitia profut. et que artes sub eis cōprehēduntur. et quō in dictis artib⁹ clari multi euaserunt. Et q̄ mediocritas vite mechanicę non est de spicienda.

Capi. xxiiij. cū rubricella sequēti: de dissua sione in genē vite mechanicę. et quō licet sint artes necessarie: tñ non est necessariū illarū h̄re exercitiū. et quare mechanicę artes inuen te sūt. et quis sit illaz finis. et quare sic appellē tur et an sint vtilēs ingenijs hominū. Et an ar tifices sint rei ciues et ptes ciuitatis.

Capitulū. xxv. vbi particularit̄ agitur de p̄ia arte mechanicaz: vicz de lamificio et ceteris ar tib⁹ que ei subalēnantur. et de illi⁹ utilitate et incōmoditate dulcibus et amaris.

Capi. xxvi. de scda arte mechanicaz: vicz fa brili armatura aut architectonica. et de ptib⁹ ei⁹. et de utilitate et p̄rogatiuis illaz. ac de in cōmodis miserijs et oneribus eay.

Capi. xxvij. de tercia arte mechanicaz: vicz de nauigatoriaz et artib⁹ ei subalternatis. et de utilitate et laudib⁹ eay. demū de laborib⁹: mi serijs et piculis que eas comitantur.

Capitulum.

Ca. xxviii. de quarta arte mechāica vic; de venatoria et artib; ei subalternatis et de laudibus et utilitate eaz et de laboribus; miserijs et periculis que eas comitantur.

Capi. xxix. de quinta arte mechāica. vic; de agricultura et partibus eius. et de eaz utilitate; dulcore et amaritudine ut supra diximus in decimo septimo et decimo octavo capitulis.

Ca. xxx. de pastoralis arte. et de eius utilitate ac incommodis miserijs et laboribus.

Ca. xxxi. de sexta arte mechāica. vic; theatrica et ludis. et de partibus eius subalternatis et de diversitate omnium ludorum et de illorum utilitate dānis et infelicitate.

Ca. xxxii. de septima arte mechāica. vic; medicina. et de eius necessitate et utilitate et laudibus. de demum de illius abusu; laboribus et periculis.

Capi. xxxiii. de arte mercandi et vendendi que ipsa mechāica est et sub navigatione continetur. et de eius necessitate et utilitate demum de illius infelicitate fraudibus; dolis atque periculis.

Ca. xxxiiii. de artibus liberalibus in genere. et de illarum laudibus et utilitate. et que vocantur liberales. et de illarum incommoditate et abusu.

Ca. xxxv. de duabus liberalibus artibus. vic; geometria et dyale. et de ortu eaz et causis que inveniuntur de illarum laudibus; ac demum de eaz abusu et incommoditate.

Primi libri.

Capitulum xxxvi. de rhetorica et eloquentia quae tetra est liberalis ars. et de illius ortu et utilitate et laudibus. Rursus de eius abusu. et qualis debet esse orator. et quid valet eloquentia sine sapientia. et quod aliquando est mortifera.

Capitulum xxxvii. de mathematicis scientiis in genere. et de earum ortu et fine.

Capitulum xxxviii. particulariter de prima scientia mathematica: videlicet de astronomia et de eius laudibus et utilitate. demum de illius incommoditate ac incertitudine laboribus et damnis.

Capitulum xxxix. de secunda mathematica: videlicet de musica et de eius laudibus et utilitate. ac de illius incommoditate: miseris et laboribus.

Capitulum xl. de tertia et quarta mathematicis: videlicet arithmetica et geometria. et de earum laudibus et utilitate. et de illarum incommoditate ac in utilitate et laboribus.

Capitulum xli. in quo sub breui epologo recolligit autor cunctas alias artes et genera viuendi in hoc seculo: in quo ostendit miserias et labores et pericula omnium statuum: et ostendit eas omnes plures habere aculeos et miserias quam gaudium: quietem et securitatem: discurrens per omnes modos viuendi in hoc seculo.

Capitulum xlii. in quo inquiruntur causas quare a prima mundi origine boni et mali in quouis statu

existentes: diuersas miserias penas & cruciatu
tus: plurimaq; mala & incommoda corpora
liter passi sunt. & breuiter enarrantur calami
tates in specie: omnium fere magis excellenci
um personarum vtriusq; testamenti.

¶ Capitulum. xliij. in quo ostenditur homi
nes in quouis statu viuentes: non solum pe
nas exilij: cruciatu: & mortes & cetera corpo
ralia incommoda assidue pati. sed & alias di
uersas intrinsecas mentis afflictiones: ut
nusq; vita aut sorte sua cōtenti sint: & breuī
ter tangit particulariter omnes fere huius
modi mentis querelas & molestias ad vtrā
q; partem

¶ De materijs petra tractandis in secundo li
bro & de tabula capitulorum eius.

Secundus liber de statu vite spiritua
lis: qui in duos subdividitur status
seu viuendi modos: videlicet in sta
tum ecclesiastici ordinis. hoc est papam: car
dinales: & archiepiscopos. clericos et ecclesie
ministras. Item in statum monasticum siue
religiosorum. in quo sunt capitula sequentia
¶ Capitulum primū de sublimitate & excellēcia